COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(93) 629 def.

Brussel, 24 november 1993

Aanbeveling van de Commissie

betreffende

globale richtsnoeren voor het economisch beleid

van de Lid-Staten en van de Gemeenschap
opgesteld overeenkomstig
artikel 103, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie

"Herstel van groei en werkgelegenheid - versterking van de convergentie"

Aanbeveling van de Commissie

Artikel 103 van het Verdrag betreffende de Europese Unie bepaalt het kader voor de coördinatie van het economisch beleid vanaf het begin van de tweede fase van de overgang naar de Economische en Monetaire Unie. De richtsnoeren voor het economisch beleid die krachtens dit artikel vastgesteld worden, vormen het referentiekader voor het economisch beleid in de Gemeenschap en in de Lid-Staten.

Belangrijkste doelstellingen

De Gemeenschap moet ernaar streven aanzienlijk meer werkgelegenheid te scheppen om de huidige hoge werkloosheid sterk terug te dringen. Een daling van de werkloosheid is absoluut noodzakelijk om de negatieve economische en sociale gevolgen van deze vorm van verspilling van menselijke hulpbronnen tegen te gaan. Het creëren van meer werkgelegenheid is tevens nodig om te komen tot een actievere samenleving, waarin allen die wensen deel te nemen aan het produktieproces ook de kans krijgen dat te doen en waarin de invloed van factoren die leiden tot sociale uitsluiting sterk wordt teruggedrongen. Verlaging van de werkloosheid, bij voorbeeld een reductie tegen het jaar 2000 tot de helft van het huidige niveau, impliceert het creëren van ten minste 15 miljoen nieuwe arbeidsplaatsen.

Deze werkgelegenheidsdoelstelling moet worden gerealiseerd door niet-inflatoire, krachtige en werkgelegenheidscheppende groei gedurende vele jaren, waarbij het milieu ontzien moet worden. Hogere groei is niet alleen van essentieel belang voor het scheppen van werkgelegenheid, maar ook om de Gemeenschap de vruchten van de interne markt te laten plukken, de economische en sociale samenhang te verbeteren en te voldoen aan de toenemende verplichtingen ten opzichte van de rest van de wereld. Groei kan echter niet kunstmatig worden gecreëerd, maar moet het resultaat zijn van de marktkrachten en de dynamiek van de Europese interne markt, die open staat voor de buitenwereld.

Voor een hogere duurzame groei is ook versterking van de economische convergentie tussen de Lid-Staten vereist. Convergentie schept de voorwaarden voor het creëren van meer banen en stelt de Gemeenschap in staat volledig profijt te trekken van de interne markt. Voorts wordt hierdoor een succesvolle overgang naar de EMU mogelijk gemaakt.

In dit verband moeten de beleidsmakers mogelijk maken dat het potentieel van de marktkrachten volledig wordt gerealiseerd, door :

i) een stabiel en samenhangend macro-economisch kader te bieden;
ii) de macro- en micro-economische belemmeringen voor de groei weg te nemen.

De huidige situatie stelt een dubbele uitdaging. ***Ten eerste*** is vastbesloten beleid nodig om de groei op korte termijn te ondersteunen, zonder het streven naar sterke groei van de werkgelegenheid op middellange termijn in de waagschaal te stellen. **Ten tweede** moeten de voorwaarden worden geschapen voor een krachtigere, meer duurzame en

meer werkgelegenheidsintensieve groei op de middellange tot lange termijn.

Om het herstelproces op gang te brengen moet het vertrouwen worden hersteld door de huidige combinatie van macro-economische beleidskeuzen in evenwicht te brengen en door geloofwaardige structurele maatregelen te nemen. Lagere rentevoeten, op een gezonde basis, vormen het meest effectieve instrument dat thans beschikbaar is om de korte-termijnvooruitzichten in de Gemeenschap te verbeteren. Hoe sneller in de huidige en verwachte loon- en begrotingsontwikkeling de doelstelling van stabiliteit haar plaats krijgt, des te sneller kan op een gezonde basis de rente verder en substantieel worden verlaagd. Evenwel, gezien de ernst van de situatie van dit moment en de omvang van de begrotingsaanpassing die in vele landen noodzakelijk is, zal het herstelproces wellicht traag en aarzelend zijn. In deze omstandigheden kan het noodzakelijk blijken een intensivering te overwegen van de initiatieven van de Gemeenschap waartoe tijdens de Europese Raad van Edinburgh en Kopenhagen besloten is.

Op middellange termijn moeten beleid en optreden consistent zijn met stabiliteit. Zij moeten bijdragen tot het teniet doen van rigiditeiten en het beëindigen van de schadelijke verlaging van de nationale besparingen die wordt veroorzaakt door hoge begrotingstekorten; hierdoor worden de voorwaarden voor investeringen en de potentiële groei in de Gemeenschap verbeterd, hetgeen vele jaren van krachtiger en meer werkgelegenheidscheppende groei mogelijk maakt.

Richtsnoeren voor het beleid

Om de voorwaarden te scheppen voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de Gemeenschap op het gebied van de werkgelegenheid/werkloosheid, beveelt de Commissie de Raad aan de volgende globale richtsnoeren voor het economisch beleid vast te stellen.

Prijs- en wisselkoersstabiliteit

De Gemeenschap streeft naar het in stand houden van een stabiel macro-economisch kader. De gemiddelde inflatie in de Gemeenschap zou in 1996 niet meer dan 2 à 3 procent mogen bedragen.

Om dit streefcijfer te halen moeten beleid en optreden volledig in overeenstemming zijn met de gegeven stabiliteitsdoelstelling. De Lid-Staten die dit streefcijfer reeds gehaald hebben, moeten er zorg voor dragen dat hun beleidsmaatregelen consistent zijn met het behouden van dit resultaat. In de andere Lid-Staten moeten moediger initiatieven worden genomen, die vastbesloten maatregelen inzake de begrotingsconsolidatie en de loonontwikkeling omvatten, om op een gezonde basis een verruiming van het monetaire beleid mogelijk te maken.

Als deze maatregelen voldoende snel ten uitvoer worden gelegd, kan de korte rente spoedig dalen en zal met het stabiliseren van de inflatieverwachtingen de lange rente volgen.

Vanwege de sterke mate van integratie en om de vruchten van de interne markt te plukken, is het nodig dat de Gemeenschap blijft streven naar wisselkoersstabiliteit op basis van een gezonde fundamentele economische ontwikkeling, zowel met betrekking tot de nominale als de reële variabelen.

De Gemeenschap bevestigt opnieuw dat zij vasthoudt aan het EMU-proces en het tijdschema daarvoor, zoals overeengekomen in het Verdrag betreffende de Europese Unie. Hiertoe zal de Gemeenschap haar inspanningen ten behoeve van de economische convergentie intensiveren.

Gezonde overheidsfinanciën

Voor het herstel van het vertrouwen is het noodzakelijk dat de Lid-Staten **in 1994** iedere verdere verslechtering van hun begrotingssituatie vermijden en ernaar streven een begin te maken met het verminderen van de tekorten. In de Lid-Staten waar de toestand van de begroting de meeste zorgen baart, is het vertrouwen gebaat bij een onmiddellijke en krachtige aanpak van het consolidatieproces. Dit geldt met name voor de Lid-Staten met zeer hoge en stijgende schuldquotes. Ook in de Lid-Staten waarin de economische situatie in 1994 naar verwachting betrekkelijk gunstig is, moet met het consolideringsproces begonnen worden. In andere Lid-Staten moet de begroting in 1994 krachtig in de hand worden gehouden, maar de nadruk moet in hoofdzaak gelegd worden op geloofwaardige consolidatiestrategieën op middellange termijn, door reeds nu maatregelen bekend te maken die de komende jaren, met het in kracht toenemen van het herstel, effect zullen sorteren.

Met ingang van 1995 moet er in de Gemeenschap naar gestreefd worden om de positie van de overheidsschuld weer houdbaar te maken. Gegeven de verwachte groei-ontwikkeling in de komende jaren betekent dit dat de overheidstekorten moeten worden teruggebracht tot de referentiewaarde die vermeld wordt in het Verdrag betreffende de Europese Unie (drie procent van het BBP). De Gemeenschap kan deze doelstelling in 1996-1997 bereiken. De meeste Lid-Staten zijn in staat de doelstelling in 1996 te bereiken, andere hebben meer tijd nodig.

Bij de maatregelen ter consolidering van de overheidstekorten moet prioriteit worden gegeven aan vermindering van de lopende uitgaven en aan verbetering van de doelmatigheid van het belastingstelsel. In alle Lid-Staten moet een heroriëntering van de overheidsuitgaven plaatsvinden ten gunste van een meer produktieve aanwending en met name ten gunste van een verhoging van de investeringen. Bovendien moet het belastingstelsel zodanig worden aangepast dat het meer bijdraagt tot het scheppen van werkgelegenheid. Verlaging van de werkgeversbijdragen aan de sociale zekerheid in een aantal Lid-Staten, met name voor de laagstbetaalde en voor jonge werknemers, zijn in dit verband van bijzonder belang, hoewel elke maatregel uiteraard voor de belastingopbrengst neutraal dient te zijn vanwege de omvang van de begrotingsaanpassing die in veel landen noodzakelijk is.

Op de lange termijn moet het begrotingsbeleid van de Lid-Staten gericht zijn op hogere nationale besparingen en investeringen. Dit impliceert veel lagere begrotingstekorten (wellicht naderend tot evenwicht in het jaar 2000).

Meer werkgelegenheid scheppen

De Lid-Staten en de Gemeenschap moeten vastberaden maatregelen treffen om het functioneren van hun economieën te verbeteren, welke maatregelen specifiek gericht moeten zijn op verbetering van het concurrentievermogen en het onderliggende vermogen van de Gemeenschap om banen te scheppen. Dergelijke structurele maatregelen worden aan de orde gesteld in het komende Witboek inzake "groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid".

Naast de in het Witboek voorgestelde maatregelen in de micro-economische sfeer speelt de algemene ontwikkeling van lonen en salarissen een cruciale rol bij het scheppen van banen. Hiertoe moeten de Regeringen en de werkgevers en werknemers alle middelen waarover zij door het bestel in hun landen kunnen beschikken, benutten om ervoor te zorgen dat de loonontwikkeling in de Gemeenschap zich snel aanpast aan de overeengekomen inflatiedoelstelling.

Op de korte termijn staat de noodzaak nieuwe banen te creëren in de meeste landen geen reële loonstijging toe. Wanneer het herstel eenmaal inzet en de reële lonen weer kunnen stijgen, moet de loonontwikkeling ruimte laten voor een stijging van de winstgevendheid van de investeringen door de reële loonstijging lager te laten zijn dan de produktiviteitsstijging. Tussen 1982 en 1989 bij voorbeeld was de stijging van de reële lonen per hoofd ongeveer een procentpunt lager dan de produktiviteitstoename. Voorts moet de loonontwikkeling een adequate differentiatie naar Lid-Staten, regio's, beroepskwalificaties en werkervaring inhouden.

*

* *

*

De in het bovenstaande uiteengezette richtsnoeren voor het economisch beleid moeten de kern vormen van alle toekomstige activiteiten op het gebied van het multilaterale toezicht. Het globale kader voor en de evaluatie van de convergentieprogramma's van de Lid-Staten wordt gevormd door de richtsnoeren. Door een geloofwaardig en samenhangend programma ter uitvoering van de globale beleidsoriëntatie te bieden, krijgen de verschillende convergentieprogramma's een symboolfunctie voor de mate waarin de afzonderlijke Lid-Staten zich politiek verbinden aan de algemene beleidsdoelstellingen van de Gemeenschap voor het jaar 2000.

ISSN 0254-1513

COM(93) 629 def.

DOCUMENTEN

NL 04 10

Catalogusnummer : CB-CO-93-664-NL-C

ISBN 92-77-62151-6

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg